

Функцијата претседател на Република Македонија всушност носи и ризичност по политичката судбина, па затоа можеби и повлекувањето на Срѓан Керим од трката за кандидат на претседателските избори е многу поголема мистерија, отколку што навидум изгледа.

Во овој момент оскарот му е препуштен на друг човек, кој ќе може да го понесе целиот "политички хорор" кој го очекува во иднина, а тоа е битката со Грција, намалените шанси за евроатлантска интеграција и многу други геостратешки интереси поврзани со судбината на Република Македонија.

Керим ја препушти "штафетата", иако некои сметаат дека не е дојден клучниот момент кога граѓаните ќе избираат "немакедонец", односно човек од друга националност, кој ќе биде шеф на државата.

Доколку се погледне на фактите, како на демографските, така и на деструктивните разградувачки елементи, неговата шанса за претседател на РМ сè уште е жива и многу брзо повторно ќе го гледаме да игра некоја друга игра со исто сценарио.

Пишува: Кокан СТОЈЧЕВ

Најпознатиот македонски дипломат, со светско искуство, Срѓан Керим се повлече од претседателската трка бидејќи, како што истакна, не успеале преговорите со најголемите партии тој да стане единствен натпартиски кандидат.

Но, тоа беа прости и "штури" дипломатски зборови, кои беа "стокмени" за јавноста, она што се случуваше зад сцената малкумина знаат или умеат да

"ДИПЛОМАТ ОД 'К

го проценат, затоа што во основа постоеја многу причини, иако во преден план се турка тезата дека дипломатот, кој според "оскарот на популарноста водеше речиси на сите анкети" немал храброст да се трка со останатите "волци".

Доколку се соберат сите факти, вклучувајќи ги и оние кои се случуваа во текот на изминативе 365 дена, па дури и порано, ќе може да се забележи дека кога станува збор за борба за избор на некоја висока политичка функција во Република Македонија, името на Срѓан Керим постојано се спомнува, се потенцира или е во фокусот на вниманието. Но, ете во оваа пригода простум извиси, иако зад себе ја имаше бриселската наклонетост, па дури и влијанието на моќниот медиумски концерн "ВАЦ", кој жари и пали во Југоисточна Европа. Тоа значи дека зад Керим стоеше моќната Германија, која долги години ја поддржува неговата политичка и дипломатска кариера.

Долгогодишното дипломатско искуство не му ја подари Господ, туку првиот претседател на РМ, Киро Глигоров, кој во раните седумдесетти години на минатиот век го зеде Керим под свој надзор во Белград. Од таму сè му тргна во кариерата.

ЈУ МАШИНЕРИЈА

Срѓан Керим е роден во далечната 1948 година. Првата функција ја имал во

тогашната Социјалистичка младина на ексјугословенската држава. Како матурант, во 1965 година, сакал да се запише на филозофија или на политички студии, но стариот пријател на неговата фамилија, Глигоров, го премислил и се запишал на Економскиот факултет во Белград. Очигледно е дека првиот македонски претседател на независна Република Македонија бил мецена и клучар на портата за метеорската политичка кариера, која можел во секој момент лесно да му ја отвори. Тоа значи дека функциите речиси му биле носени на "тацна". Македонскиот дипломат одредено време бил асистент на матичниот факултет, но истовремено се калел и во југословенската политичка машинерија.

На почетокот на осумдесеттите години на минатиот век бил под менторство на Лазар Мојсов, уште еден Македонец, кој својата кариера ја градеше под закрилата на "Титова Југославија". Подоцна беше и министер за економски врски со странство на СР Македонија, а од 1988 година заменик-министер за надворешни работи на ексминистерот на Југославија, Будимир Лончар, кој наредните години служеше за интересите

НАПРАВЕН

АЛ'!?"

"Нема да се кандидирам на претстојните претседателски избори", изјави д-р Срѓан Керим, поранешниот претседател со 63. Генерално собрание на ООН и актуелен директор на "Медиа принт Македонија".

"Ова е најтешката одлука која морав да ја донесам и воопшто не беше лесно, бидејќи сум свесен дека ќе ги разочарам граѓаните на Република Македонија, особено оние чија поддршка во анкетите и сондажите кулминираше со рејтинг од 50 отсто".

на Хрватска. Имено, по изборот на функцијата претседател на Хрватска, Стипе Месиќ, го зеде во својот кабинет и како советник ги истурка сите најзначајни проекти на "Лјепа наша".

Кога Република Македонија стана независна држава, Киро Глигоров повторно го зеде Срѓан Керим во свои раце и го испрати за амбасадор за Германија, Швајцарија и Лихтенштајн. Од таму беше

отповикан од амбасадорската функција, бидејќи наводно прекумерно ги трошел државните пари за купување мебел и други работи. По овој чин тој се нурна во водите на бизнисот. Но, вратите на германскиот медиумски концерн "ВАЦ" му ги отвори Бодо Хомбах, кој претходно беше прв човек на Пактот за стабилност на Југоисточна Европа. Во 2003 година Срѓан Керим премина во "ВАЦ" и од тогаш до денес ја извршува функцијата генерален директор за Југоисточна Европа. Во меѓувреме, заседаваше и со Генералното собрание на ООН, каде повторно се прослави само со една реченица - извикувајќи ја нашата држава со Република Македонија. По овој чин славата му се вивна до небо, но таа не успеа да му ги отвори најглавните порти - претседателските. Зошто? Сè лежи во политичките проценки и во начинот на кој тој се обидува да стане кандидат за претседател на РМ. Но, и покрај големото и богато портфолио Керим ја нема Аладиновата ламба за да биде врховен командант на АРМ и прв човек во нашата држава.

"ФАЈТЕРСКИ" НЕРВ

По неговото повлекување од трката за кандидат за претседател на Република Македонија, оние кои се обидоа да манипулираат со Керим не плачеа многу по него и пронајдоа замена. Но, истовремено ја искористија неговата

популарност за да си ги скријат сопствените слабости, а тоа се слабата кадровска екипираност, разединетоста и неможноста да направат визија. А, како по обичај, луѓе кои веќе се прочитани не можат подолго време да се во фокусот на вниманието. Тоа успеа да го препознае дури и дипломатот, кој достоинствено се повлече од бојното поле, иако секогаш големите борци последни се повлекуваат од битката или умираат како херои на боиштето.

Сепак, гледано од страна, Керим никогаш не поседувал некој "фајтерски" нерв кој, на пример, е карактеристика на Бранко Црвенковски. Но, сепак мудро се повлече, бидејќи мораше да ги откачи сите "натрапници", кои од неговото име и богатото дипломатско реноме се обидуваа да направат профит. Тој не сакаше да стане жртвен јарец. Ваков сличен пример, односно случај имавме во 1992 година, кога по паѓањето на експертската Влада, сегашниот гувернер на Народна банка на РМ не го прифати предизвикот да стане премиер. Зошто, тоа знае самиот. Меѓутоа, тој и овој пример имаат слични политички параметри, односно судбински констелации.

Имено, во 1992 година постоеја елементи, кои сè уште плачеа за распаднатата југословенска држава и очекуваа дека воената машинерија (ЈНА) ќе остане во земјава но, исто така, сами не се препознаваа во улогата да ја прифатат понудата да ја извлечат Република Македонија од калта. Тогаш некои други млади политичари го истиснаа гувернерот, а тој, "кроце по кроце", реши да гради нова политичка и економска кариера. Сега истото му се случува и на Срѓан Керим, кој сепак е во многу поповолна ситуација, бидејќи целиот (бекграунд), односно политичко искуство го водат во помирни води. Тој, од позиција на генерален директор во медиумската куќа "ВАЦ", мирно ќе може да спие и можеби да чека некој нов момент но, се разбира, ако повторно му се укаже.

Според природата на нештата, во Македонија сè е можно, дури и претседателот да ни биде некој од надвор, кој е по волја на големите центри на моќта, а не по желбите на граѓаните на нашата земја. Доколку Керим ја прифатеше понудата која му беше прикажана, тогаш РМ, по втор пат, а можеби и по трет пат, ќе имаше врховен командант кој е наметнат од надвор. Во првиот пример, исто така, беше судбоносна една позната реченица, која датираше од косовската бегалска криза во 1999 година. Во тој момент, човекот кој подоцна беше втор македонски претседател по независноста, ја вршеше функцијата заменик-министер за надворешни работи. Тоа значи дека сè што може да биде сфатено како чиста политичка

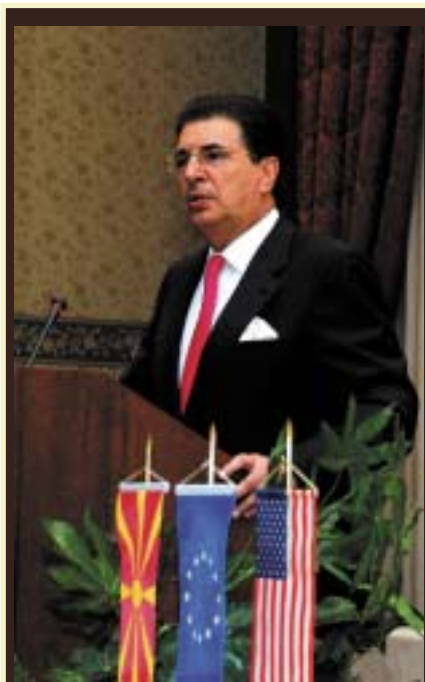
коинциденција, сепак можеби е наместена или "стокмена" работа. А, во нашиот политички мозаик продефилираа многу политичари кои, буквално кажано, беа "создадени од кал", а потоа некако исчезна нивната одговорност за лошите состојби во државата. Доколку се измерат уставните промени, потоа се проникне во суштината на воениот конфликт во 2001 година, тогаш ќе може да се забележат неколку личности, чии кариери беа создадени од надвор и како на филмска лента, кога холивудската популарност опаѓа тие веднаш исчезнуваат од македонската политичка сцена, без при тоа да им фали влакно на главата. Но, во меѓувреме нивниот потпис на документите, вклучувајќи го и Рамковниот договор, има валидност и своја тежина, особено за националното опстојување на македонскиот народ и за разградувањето на Република Македонија.

ТИВКА ВОДА

Товарот кој ја носи функцијата претседател на РМ, всушност носи и ризичност по политичката судбина, па затоа можеби и повлекувањето на Срѓан Керим од трката за кандидат на претседателските избори е многу поголема мистерија, отколку што навидум изгледа. Во овој момент оскарот му е

"Партиските 'пазарлуци' мора да престанат и не сакам да бидам дел од една таква практика и да се кандидирам по секоја цена. Тоа е калкуланство и поигрување со два милиона луѓе, а претседател на држава не се станува на тој начин. Не е време за калкуланство и игри, туку време е сериозно да се позанимаваме со она што е највисок приоритет и врвен национален интерес. Подготвен сум да му служам на тоа", вели Керим.

препуштен на друг човек, кој ќе може да го понесе целиот политички хорор, кој го очекува во иднина, а тоа е битката со Грција, намалените шанси за евроатлантска интеграција и многу други геостратешки интереси поврзани со судбината на Република Македонија. Затоа Керим ја препушти "штафетата", иако некои сметаат дека не е дојден клучниот момент кога граѓаните ќе избираат "немакедонец", односно човек од друга националност, кој ќе биде шеф на државата. Доколку се погледне

Тој потекнува од стара турска фамилија, која влече корени од Штип. Неговиот татко, дедо и прадедо биле градоначалници. Македонскиот дипломат има објавено девет книги. Зборува англиски, германски и француски јазик.

на фактите, како на демографските, така и на деструктивните разградувачки елементи, неговата шанса за претседател на РМ сè уште е жива и многу брзо повторно ќе го гледаме да игра во истото сценарио. Меѓутоа, водени од искуството, на човек само еднаш во животот му се нуди страшно добра шанса и ако не ја искористи тогаш не само што пропаѓа како личност, туку и како политичар. Тоа значи дека Срѓан Керим ја избра народната поговорка - "тивка вода брег рони".

Тој многу добро знаеше во што се впушта, а дилемата ја расчисти, бидејќи ако влезеше во претседателската трка тогаш можеби ќе согореше како и Тито Петковски, кој наседна на една друга политичка финта. Преговорите со партиските лидери тој да настапи како заеднички кандидат на власта и на опозицијата пропаднаа, затоа што очигледно многу поголеми играчи стојат во заткулиските комбинаторики во РМ и пошироко.

Керим истакнува дека донел тешка одлука и во ниту еден момент немал лична амбиција да биде шеф на државата, туку бил воден од идејата за консензуално избран претседател, кој ќе стави крај на ерозијата на функцијата претседател, особено во овој момент, кога се одлучува за натамошната идни-

на на земјава.

Според неговите проценки, ваков претседател очекувале сите граѓани, кои му ја дале довербата во анкетите за избор на прв човек на РМ. Тој ги обвини партиите за "пазарлук", кој одел на штета на државните интереси.

"И токму затоа не сакам да бидам дел на таква една практика, на едно такво однесување и да се кандидирам по секоја цена", изјави Керим.

"Кај нас, на политичките партии сè уште им е поважно и претпочитуваат да прават меѓусебни пазари, меѓусебни аранжмани, па макар и за сметка на националните интереси", оцени дипломатот.

Тој ги потврди информациите дека ги одбил барањата на СДСМ и на Бранко Црвенковски да настапи како кандидат на опозицијата, но и дека немало многу простор за договор ниту со Груевски, зашто наводно ВМРО-ДПМНЕ го преферираше, сега кандидатот на оваа партија, универзитетскиот професор Ѓорѓе Иванов.

"Господинот Ахмети ме извести дека со господинот Груевски однапред направил некаков друг договор. Тогаш е јасно дека е беспредметно за мене да се мешам во тие партиски договори, да бидам дел", истакна Керим.

Доскорешниот претседател на Генералното собрание на ОН оценува дека досега добро соработувал со двете водечки партии од власта и опозицијата, и затоа доколку СДСМ претходно го консултирале ќе се согласел со предлогот да настапи како заеднички кандидат, но критикуваше зошто тоа е сторено без претходен договор меѓу лидерите.

Првата реакција на СДСМ, во врска со случајот со Керим, беше дека жалат што тој не ја прифатил нивната понуда, односно се откажал од кандидатурата, но во исто време го обвинија Груевски дека Македонија ја испуштила шансата да се постигне национално единство со натпартиски кандидат.

"Господине Груевски, отсега натаму немате право да го спомнувате терминот 'национално единство', оцени в.д. претседателот на СДСМ, Зоран Заев, во својот првичен коментар по повлекувањето на Срѓан Керим од претседателската трка.

Со тоа се затвора уште една страница од политичкото и дипломатското досие на Срѓан Керим, кој сега од страна може да гледа на сите настани и дејства, кои во иднина ќе се случуваат во земјава. Но, исто така, ќе има шанса да влијае врз тековите во државава и истовремено да притиска, бидејќи зад себе ја има функцијата, која денес ја извршува и претставува сигурна гаранција дека може мирно да се пензионира, иако неговиот зенит беше заседавањето со Генералното собрание на ООН.